

Instrucció 4/2008, d'11 de març, sobre la utilització d'armes i eines d'ús policial

Índex

- 0. Introducció
- 1. Disposicions generals
 - 1.1 Objecte
 - 1.2 Àmbits d'aplicació
- 2. Utilització de les armes i eines d'ús policial
- 3. Armes i eines d'ús policial
 - 3.1 Defensa o bastó policial
 - 3.2 Defensa o bastó extensible
 - 3.3 Defensa elèctrica
 - 3.4 Esprais de defensa
 - 3.5 Manilles i brides
 - 3.5.1 Manilles metàl·liques
 - 3.5.2 Brides
- 4. Disposició final

0. Introducció

Els funcionaris del cos de mossos d'esquadra disposen, per dur a terme les seves funcions per fer complir la llei i en defensa de la seguretat ciutadana, d'armes de foc i munició de dotació reglamentària. Així mateix, en determinats casos, poden utilitzar altres elements com a armes o eines d'ús policial.

Els principis bàsics sobre l'ús de la força i les armes de foc pels funcionaris encarregats de fer complir la llei, adoptada pel vuitè congrés de les Nacions Unides sobre prevenció del delictes i tractament del delinqüent, celebrat a La Havana (Cuba) del 27 d'agost al 7 de setembre de 1990, estableix en les disposicions generals que: *"els governs i els organismes encarregats de fer complir la llei adoptaran i aplicaran normes i reglamentacions sobre l'ús de la força i les armes de foc contra les persones per part dels funcionaris encarregats de fer complir la llei"*.

En tot cas, però, de conformitat amb l'article 11 de la Llei 10/1994, de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, els funcionaris de policia han de regir-se en l'exercici de llurs funcions pels principis de congruència, d'oportunitat i de proporcionalitat en la utilització dels mitjans a llur abast i actuar amb la decisió necessària i sense retard, quan d'això depengui evitar un mal greu, immediat i irreparable. Com a marc d'actuació general, doncs, en l'ús de la força caldrà utilitzar en primer lloc mitjans no violents.

El Reial Decret 137/1993, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Reglament d'armes, estableix els requisits, condicions de fabricació, comerç, tinença i ús d'armes. En el seu

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

art. 1.4, estableix que *"queden exclosos de l'àmbit d'aplicació del reglament, i es regiran per la normativa especial dictada a l'efecte, l'adquisició, tinença i ús d'armes per les forces armades i forces i cossos de seguretat"*. L'article 5.1 del mateix reglament prohibeix la publicitat, compravenda, tinença i ús de determinades armes, llevat dels funcionaris especialment habilitats.

La utilització d'aquestes armes i eines no s'enquadra dins un context d'elecció personal aleatòria, sense una raó professional que la justifiqui, sinó que potencia l'ús proporcional, progressiu i oportú de la força, propi de les actuacions policials, perquè es disposa de més eines per desenvolupar-lo. Així mateix, l'autorització d'aquests elements no comporta la substitució del material de dotació genèric del cos, sinó que el complementa.

S'ha de tenir en compte, també, la Instrucció de 22 de desembre de 1997 sobre la imatge corporativa del cos de Mossos d'Esquadra, en relació amb el fet que els membres del cos, amb el seu comportament i aspecte, han de contribuir a configurar una imatge el més neutral, homogènia i discreta possible, i és per això que s'han de suprimir aquells ornaments i peces que trenquin aquesta homogeneïtat.

En aquest sentit, les armes i eines d'ús policial regulades en aquesta instrucció seran proporcionades per la Direcció General de la Policia a les unitats que estiguin autoritzades per fer-ne ús.

1. Disposicions generals

1.1 Objecte

L'objecte d'aquesta Instrucció és determinar els procediments d'actuació en relació amb la tinença i ús per part dels membres del cos de mossos d'esquadra d'altres armes reglamentades, diferents de les de foc, i d'eines d'ús policial, per dur a terme les seves funcions per fer complir la llei i en defensa de la seguretat ciutadana.

Els membres del cos de mossos d'esquadra quan duguin a terme les seves funcions estant de servei, i això comporti l'ús de la força contra les persones, únicament poden utilitzar les armes, diferents de les de foc, i les eines d'ús policial regulades en aquesta instrucció que han estat subministrades per la Direcció General de la Policia com a dotació oficial

1.2 Àmbit d'aplicació

Aquesta Instrucció és d'aplicació als funcionaris de la policia de la Generalitat- Mossos d'Esquadra (PG-ME) i als funcionaris en pràctiques d'aquest cos policial quan facin ús de la força en l'exercici de les seves funcions. També serà d'aplicació, quan facin ús d'aquests instruments estant fora de servei, en l'exercici de les seves funcions.

2 Utilització de les armes i eines d'ús policial

Les diferents armes i eines d'ús policial regulades en aquesta instrucció tindran la consideració d'armes o eines d'ús general o ordinari o bé d'ús restringit a determinades unitats policials en funció del que es determina a l'annex d'aquesta instrucció. En determinats supòsits, caldrà l'autorització expressa del director general de la Policia o del comandament policial corresponent per a la seva utilització en dispositius i operatius policials concrets, de conformitat amb el que es preveu a l'annex.

A més, es tindran sempre en compte els principis de congruència, d'oportunitat i de proporcionalitat en llur utilització. Les situacions en les que es pot donar aquest ús es poden classificar, a títol indicatiu, de risc baix, de risc mitjà i de risc alt:

Risc baix: són situacions de risc baix, aquelles en les que els membres de la PG-ME poden haver d'actuar fent ús de la força contra les persones en l'exercici de les seves funcions, en les que no hi ha agressió ni actitud hostil, ni és previsible que n'hi hagi, envers les terceres persones o bé els agents.

Risc mitjà: són situacions de risc mitjà, aquelles en les que els membres de la PG-ME poden haver d'actuar fent ús de la força contra les persones en l'exercici de les seves funcions, en les que hi ha una actitud hostil envers les terceres persones o bé els agents.

Risc alt: són situacions de risc alt, aquelles en les que els membres de la PG-ME han d'actuar fent ús de la força contra les persones en l'exercici de les seves funcions, en les que hi ha, envers les terceres persones o bé els agents, una actitud hostil i és previsible que hi hagi una agressió o aquesta ja s'hagi produït.

3 Armes i eines d'ús policial

El Reial Decret 137/1993, de 29 de gener, pel que s'aprova el Reglament d'armes, regula unes armes com a permeses només als funcionaris especialment habilitats. En alguns casos, però, el Reglament d'armes no en fa una regulació específica.

3.1 Defensa o bastó policial

a) Descripció

La defensa o bastó policial no està regulada específicament al Reglament d'armes, però es pot considerar inclosa en els supòsits de l'article 5.1 c. Els membres del cos de Mossos d'Esquadra disposen d'una defensa o bastó policial com a dotació general.

Aquesta defensa pot ser de tres tipus diferents:

- Defenses policials rígides, de fusta de faig, de 50 centímetres de llargada
- Defenses policials semirígides fabricades amb elastòmer, de 50 centímetres de llargada
- Defenses policials semirígides fabricades amb elastòmer, de 70 centímetres de llargada

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

La defensa policial s'ha d'utilitzar per:

- Guardar la distància de seguretat
- Realitzar una reducció, projecció, premsa o luxació
- Aturar cops
- Autoprotecció
- Controlar i/o conduir una persona, aplicant un control de luxació.

b) Utilització

Les defenses policials es poden utilitzar com a element de contenció i/o immobilització, o com a arma de defensa. En aquests darrers casos, la utilització del bastó policial ha de limitar-se a un o dos cops, curts i secs. Els cops s'han de donar amb la defensa en paral·lel al terra i en parts muscularment protegides del tren inferior del cos. Davant d'una agressió amb arma blanca o objecte contundent, es buscarà l'articulació del membre del cos que subjecta l'arma. En cap cas, s'ha de fer servir de dalt a baix ni sobre zones vitals del cos humà, com ara el cap.

La utilització del bastó policial es veu emmarcada en situacions de percepció de risc a partir de nivell mig, en les que els agents de policia hauran de fer ús de la força contra les persones davant d'una actitud hostil que pot convertir-se en una agressió als agents o a terceres persones.

La formació per a l'ús de la defensa o bastó policial forma part de la preparació bàsica del funcionari de policia, i s'inclou al curs de formació bàsica de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

3.2 Defensa o bastó extensible

a) Descripció

Les defenses o bastons policials extensibles no estan específicament regulats pel Reial Decret 137/1993, de 29 de gener, pel qual s'aprova el Reglament d'armes, que només fa esment a les defenses elèctriques, de goma, tonfes o similars, com a armes de tinença i ús prohibides als particulars però permeses als funcionaris especialment habilitats, d'acord amb el que disposin les normes respectives. En aquest sentit, doncs, s'ha de considerar el bastó extensible com una arma equiparable a les descrites a l'article 5.1 c) del Reglament d'armes, d'ús reservat als policies.

Les característiques d'aquests bastons extensibles els fan adients com a dotació de determinades unitats policials, ja que plegats tenen una mida que permet portar-los amb molta més facilitat.

b) Utilització

La utilització d'aquestes armes es veu emmarcada en situacions de percepció de risc a partir de nivell mig, en les que els funcionaris del cos de mossos d'esquadra han de fer ús de la força contra les persones. El seu ús seguirà els criteris genèrics fixats per la defensa policial rígida o semirígida, tenint en compte les especificitats pròpies de cada arma.

El subministrament d'aquesta arma comportarà la formació per a la seva correcta utilització per part dels funcionaris policials.

Defensa elèctrica

3..3

a) Descripció

Les defenses elèctriques estan regulades al Reglament d'armes com a armes de tinença i ús prohibides als particulars però permeses als funcionaris especialment habilitats, d'acord amb el que disposa l'article 5.1.c). Existeixen varis aparells que produeixen descàrregues elèctriques, però no tots tenen el mateix resultat en la seva aplicació.

Les defenses elèctriques pròpiament dites són aparells de dimensions reduïdes, que només cerquen una petita reacció (atordiment de la persona) per tal de que s'aparti o deixi de fer allò que està fent. Aquestes defenses funcionen aplicant una petita pressió dels 2 pols elèctrics sobre la persona. En cap cas, ha de causar la pèrdua de la consciència o bé impedir la mobilitat de la persona sobre la que s'aplica.

b) Utilització

La utilització de les defenses elèctriques per part de la policia únicament s'ha de produir en situacions de percepció de risc a partir de nivell mig, per part de les unitats policials que es determinin a l'annex d'aquesta instrucció. No és una arma policial d'ús general al cos de mossos d'esquadra.

El seu ús ha de ser aplicant els 2 pols elèctrics a l'alçada de la cintura, aproximadament, i sobre l'esquena o part superior de les cames. En cap cas, s'ha d'aplicar la defensa elèctrica al pit o al cap de les persones.

El subministrament d'aquesta arma comportarà la formació per a la seva correcta utilització per part dels funcionaris policials.

3. 4 Esprais de defensa personal

a) Descripció

Els esprais de defensa personal són armes descrites en el Reglament d'armes com a armes prohibides en general als particulars, amb l'excepció dels funcionaris especialment habilitats (art. 5.1, apartat b, del Reglament).

Aquests esprais no immobilitzen, sinó que redueixen parcialment les capacitats de reacció efectiva de la persona, permetent l'actuació del funcionari del cos de mossos d'esquadra en la reducció d'una persona amb conducta agressiva. Els funcionaris que utilitzin aquestes armes han de tenir la formació adequada i conèixer-ne les principals característiques: naturalesa i composició, efectes, durada d'aquests i presentació (en gas, líquid o en gel). Així mateix, els funcionaris actuants han de tenir en compte les instruccions per a la correcta aplicació del producte, sobretot quina distància és la correcta per la seva projecció. S'ha de tenir cura, en general, de no projectar directament el producte a les mucoses de les persones a les que es vol reduir (nas, ulls i boca), no usar-se en espais interiors, ni prémer el polsador del dispositiu més temps del necessari per a obtenir l'efecte desitjat.

b) Utilització

Únicament cal utilitzar aquestes armes en situacions de percepció de risc a partir de nivell mig, en les que els funcionaris del cos de mossos d'esquadra hauran de fer ús de la força contra les persones per a què deposin l'actitud agressiva. Aquesta arma no és una arma policial d'ús general o ordinari al cos de mossos d'esquadra i únicament pot ser emprada per les unitats policials descrites a l'annex d'aquesta instrucció

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

El subministrament d'aquesta arma comportarà la formació per a la seva correcta utilització per part dels funcionaris policials.

3.5 Manilles i brides

3.5.1 Manilles metàl·liques

a) Descripció

Les manilles metàl·liques són eines d'ús policial utilitzades per a immobilitzar persones. El seu ús és general i ordinari al cos de la policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, i constitueixen material de dotació de tots els agents.

Hi ha diferents tipus de manilles les metàl·liques :

- poden ser de cadena, de frontissa o rígida. Constitueixen el material de dotació actual dels agents de la PG-ME.

Manilles de frontissa

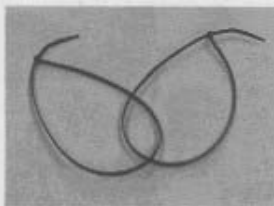
b) Utilització

Aquestes eines han de ser utilitzades en qualsevol situació de risc en la què calgui immobilitzar a persones detingudes

3.5.2 Brides

a) Descripció

Les brides són eines d'ús policial utilitzades per a immobilitzar persones. Les brides poden estar compostes de polímer (Tri-fold), de corda o bé de plàstic.

Brides de plàstic

Manilles de corda

Manilles tri-fold

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

b) Utilització

Aquestes eines han de ser utilitzades en qualsevol situació de risc en la què calgui immobilitzar a persones detingudes. La seva utilització es recomana quan es pugui donar la possibilitat d'un nombre elevat de detencions, i en aquells serveis que s'efectuïn de paisà on la indumentària faci difícil camuflar les manilles metàl·liques.

4.- Compliment de la Instrucció

El comandament policial directe ha de realitzar les comprovacions corresponents per a verificar el compliment de les previsions d'aquesta instrucció.

Les actuacions policials que hagin requerit la utilització de defenses elèctriques o esprais de defensa personal, o bé les que, utilitzant la resta d'armes o eines previstes en aquesta instrucció, hagin pogut causar lesions o danys s'hauran de comunicar per la via jeràrquica mitjançant el document que correspongui.

L'incompliment d'aquesta instrucció pot donar lloc a les responsabilitats disciplinàries previstes al Decret 183/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de règim disciplinari del cos de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra.

4. Disposició final

En el cas que el cos de mossos d'esquadra precisi disposar, per dur a terme les seves funcions per fer complir la llei i en defensa de la seguretat ciutadana, d'altres armes i eines d'ús policial no regulades en aquesta instrucció, el director general de la Policia, si escau, i previ informe de la Comissaria General de Planificació i Organització, n'autoritzarà la seva utilització, mitjançant la seva inclusió en l'objecte d'aquesta instrucció.

Aquesta Instrucció entrarà en vigor l'endemà de la seva signatura.

Barcelona, 11 de març de 2008

El director general de la Policia

Rafael Olmos i Salaver

ARMA/ESTRI	UNITATS	AUTORIZACIÓ	
		GENÈRICA	ESPECÍFICA
Defensa policial rígida 50 cm	Polícia Generalitat-Mossos d'Esquadra	X	
Defensa policial semirrigida 50 cm	Polícia Generalitat-Mossos d'Esquadra	X	
Defensa policial semirrigida 70 cm	Àrea Regional Recursos Operatius	X	
	Àrea de Brigada Mòbil	X	
Defensa extensible	Comissaria General d'Investigació Criminal	X	
	Unitat d'Investigació d'àrea bàsica policial	X	
	Àrea d'Escortes	X	
	Àrea Regional de Trànsit	X	
	Divisió de Trànsit	X	
	Divisió d'Informació	X	
	Divisió d'Alters Interns	X	
	Patullatge de seguretat ciutadana en serveis específics de paísà	X	
	Àrea de Desactivació d'Artefactes Explosius TEDAX-NRBO	X	
	Àrea Central de Suport Operatiu	X	
	Unitat Regional de Policia Administrativa	X	
	Àrea Central de Policia Administrativa	X	
Defensa elèctrica	Àrea del Grup Especial d'Intervenció	X	CAP CGIC
	Divisió d'Investigació Criminal		CAP DIVISIÓ INFORMACIÓ
	Divisió d'Informació		
Esprats defensa personal	Àrea del Grup Especial d'Intervenció	X	
	Divisió d'Investigació Criminal	X	
	Divisió d'Informació	X	
	Unitat d'Investigació d'àrea bàsica policial	X	
	Patullatge de seguretat ciutadana en serveis específics de paísà	X	CAP DE LA REGIÓ POLICIAL
	Àrea d'Escortes	X	
Manilles metàl·liques de cadena o frontissa	Polícia Generalitat-Mossos d'Esquadra	X	
Manilles metàl·liques rígides	Unitats en serveis específics de trasllats penitenciaris	X	
Brides i manilles de corda i tri-fold	Divisió d'Investigació Criminal	X	
	Divisió d'Informació	X	
	Unitat d'Investigació d'àrea bàsica policial	X	
	Patullatge de seguretat ciutadana en serveis específics de paísà	X	
	Àrea de Brigada Mòbil	X	
	Àrea Regional Recursos Operatius	X	
	Àrea del Grup Especial d'Intervenció	X	
	Àrea d'Escortes	X	
	Àrea Regional de Transport Urbà	X	

**Instrucció 5/2008, d'11 de març, sobre l'ús d'armes de foc per part dels
funcionaris del cos de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra**

Índex

0. Introducció.
1. Disposicions generals.
 - 1.1 Objecte
 - 1.2 Àmbit d'aplicació.
2. Normativa aplicable
3. Normes generals d'utilització de les armes de foc
4. Supòsits en què es poden utilitzar les armes de foc
5. Supòsits en què no s'han d'utilitzar les armes de foc
6. Procediment a seguir quan s'ha utilitzat o es vagi a utilitzar l'arma de foc
7. Normes de seguretat en la manipulació d'armes de foc a les dependències policials
8. Normes de seguretat en la manipulació d'armes de foc a la galeria de tir
9. Pràctiques i proves periòdiques de tir.
10. Exempcions
11. Compliment de la Instrucció

0. Introducció

La Resolució 690 (1979) relativa a la Declaració sobre la policia aprovada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa el 8 de maig de 1979 considera que: *"la policia té un paper essencial en tots els estats membres, que és sovint demanada per a intervenir en condicions perilloses pes als seus agents i que les seves tasques resulten encara més complicades pel fet que les regles de conducta no estan definides amb prou precisió"*. El punt 13 de l'apartat Deontologia de la Declaració especifica: *"Cal donar als funcionaris de policia instruccions clares i precises sobre la forma i les circumstàncies en les quals han de fer ús de les seves armes"*.

Així mateix, la Resolució 34/169, de 17 de setembre de 1979, relativa al Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides) estableix, en el seu article 3, apartat c, que: *"l'ús de les armes de foc es considera una mesura extrema"*.

Els Principis Bàsics sobre l'ús de la força i les armes de foc pels funcionaris encarregats de fer complir la llei, adoptada pel vuitè congrés de les Nacions Unides sobre prevenció del delictes i tractament del delinqüent, celebrat a La Havana (Cuba) del 27 d'agost al 7 de setembre de 1990, estableix en les disposicions generals que: *"els governs i els organismes encarregats de fer complir la llei adoptaran i aplicaran normes i*

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

reglamentacions sobre l'ús de la força i les armes de foc contra les persones per part dels funcionaris encarregats de fer complir la llei".

La utilització no acurada de les armes de foc per part dels agents de policia pot tenir unes conseqüències negatives per a la vida de les persones. Aquesta utilització pot ser fins i tot il·legal, segons les circumstàncies en què es produeixi, si no s'ajusta a la normativa vigent.

És per això que es fa necessari establir amb claredat una sèrie de normes per determinar quan els agents de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra poden fer ús de l'arma de foc en l'exercici de les seves funcions com a agents de l'autoritat, així com també en quins casos no s'ha de fer ús de les armes de foc.

S'ha d'entendre per armes de foc les que els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra (PG-ME) poden fer-ne ús en l'exercici de les seves funcions com a agents de l'autoritat, tant les armes de foc reglamentàries de dotació policial com les armes de foc de propietat privada que poden usar-se en aquelles situacions en què els agents, encara que estiguin actuant fora de servei, han d'intervenir en la defensa de la llei, dels drets dels ciutadans i de la seguretat ciutadana. D'acord amb el que estableix l'art. 11.1, apartat cinquè, de la Llei 10/1994, d' 11 de juliol, de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, els membres del cos de Mossos d'Esquadra han de portar a terme llurs funcions amb dedicació total, i han d'intervenir sempre, en tot moment i en tot lloc, estiguin o no de servei, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana.

D'aquesta manera, si el policia ha d'actuar fora de servei utilitzant la seva arma de foc particular, intervé igualment com a membre del cos de Mossos d'Esquadra i, per tant, la seva actuació pel que fa a l'ús de les armes de foc s'ha d'ajustar a tots els punts assenyalats en aquesta instrucció. En aquells casos en què el policia actua fora de servei en l'exercici de les seves funcions, s'identificarà clarament i indubtablement com a policia membre de la PG-ME mostrant la seva placa-insígnia i la seva targeta d'identificació policial.

De conformitat amb les competències que m'atorga l'article 132 del Decret 243/2007, de 6 de novembre, d'estructura de Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, dicto les normes següents:

1. Disposicions generals

1.1. Objecte

L'objecte d'aquesta Instrucció és determinar els procediments d'actuació en relació amb l'ús de les armes de foc de què disposin els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra per a l'exercici de les seves funcions.

1.2. Àmbit d'aplicació

Aquesta Instrucció és d'aplicació als funcionaris de la policia de la Generalitat- Mossos d'Esquadra (PG-ME) i als funcionaris en pràctiques d'aquest cos policial quan facin ús de l'arma de foc reglamentària en l'exercici de les seves funcions, ja sigui una arma curta o bé llarga. També serà d'aplicació quan facin ús de l'arma de foc de propietat privada o de l'arma de foc de dotació policial estant fora de servei, quan sigui en l'exercici de les seves funcions i s'identifiquin com a membres de la PG-ME.

Es considera que els membres de la policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra també fan ús de l'arma de foc en aquells casos que, davant d'un perill imminent, s'extreu l'arma de foc de la funda i s'efectua un tret d'avertència, o s'intimida i/o apunta a algú.

2. Normativa aplicable

- Decret 230/2007, de 16 d'octubre, pel qual es crea el Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya
- Resolució 690 (1979) relativa a la declaració sobre la policia aprovada per l'Assemblea parlamentària del Consell d'Europa el 8 de maig de 1979
- Resolució 34/169, relativa al Codi de conducta dels funcionaris encarregats de fer complir la llei, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 17 de setembre de 1979.
- Recomanació REC (2001) 10 del Comitè de ministres als Estats membres sobre el codi Europeu d'Ètica de la Policia.
- Principis bàsics sobre l'ús de la força i les armes de foc pels funcionaris encarregats de fer complir la llei, adoptada pel vuitè congrés de les Nacions Unides sobre prevenció del delictes i tractament del delinqüent, celebrat a La Havana (Cuba) del 27 d'agost al 7 de setembre de 1990.
- Llei Orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat
- Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra.
- Instrucció 7/2004, de 2 de setembre, sobre la tinença d'armes de foc per part dels membres de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra i dels procediments de recollida, retirada i dipòsit d'armes
- Procediments normalitzats de treball directament relacionats amb la matèria

3. Normes generals d'utilització de les armes de foc

Els membres de la PG-ME han de seguir les següents normes generals en la utilització de les armes de foc:

- Davant l'existència de dubtes raonables respecte a la gravetat del delictes, la identitat del delinqüent o el perill potencial, no s'haurà de disparar mai.

- Han de respectar escrupolosament les normes sobre la manipulació amb seguretat de les armes de foc.
- Actuaran en l'exercici de llurs funcions, amb la decisió necessària i sense retard, quan d'això en depengui evitar un mal greu, immediat i irreparable i han de regir-se, en fer-ho, pels principis de congruència, d'oportunitat i de proporcionalitat en la utilització dels mitjans a llur abast.
- Els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra han d'utilitzar les armes de foc només davant d'un risc racionalment greu per a la vida o la integritat física d'ells mateixos o de terceres persones i en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana, d'acord amb els principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat i sempre que:
 - El risc o l'agressió siguin tan intensos i violents que posin en perill la vida o la integritat física de les persones agredides
 - El policia consideri necessari l'ús de l'arma de foc per impedir o repel·lir l'agressió, sense poder utilitzar altres mitjans al seu abast. Els membres del cos de Mossos d'Esquadra, abans d'usar l'arma de foc i si les circumstàncies ho permeten, avisaran a l'agressor perquè desisteixi de la seva actitud, advertint-lo que es troba davant d'un agent de l'autoritat si es que pogués existir algun dubte sobre aquest extrem.
- Si malgrat això, l'agressor continua o incrementa l'atac amb qualsevol mitjà físic el suficientment perillós com per comprometre la integritat física o la vida del policia, de terceres persones, es procurarà disparar sobre parts no vitals d'aquell, sempre tenint en compte el principi que l'ús de l'arma de foc ha de causar la menor lesió possible a la persona contra la que s'ha disparat.
- Quan la situació faci que l'ús de les armes de foc sigui inevitable:
 - Respectaran i protegiran al màxim la vida humana
 - Actuaran amb moderació i proporció a la gravetat del delict.
 - Disminuiran al mínim les lesions o els danys

4. Supòsits en què es poden utilitzar les armes de foc

Quan un membre de la PG-ME hagi d'utilitzar l'arma de foc en una actuació en l'exercici de les seves funcions, un cop hagi valorat que aquest és l'únic recurs útil que li queda, sense poder usar altres mesures menys extremes, abans d'usar l'arma de foc s'identificarà com a policia i donarà una clara advertència de la seva intenció d'usar l'arma de foc amb temps suficient perquè pugui ser tinguda en compte, llevat que el fet de fer aquesta advertència posés en perill als funcionaris, es produís un risc de mort o danys greus a d'altres persones o resultés inadequat o inútil donades les circumstàncies del cas concret. Es pot utilitzar l'arma de foc en els següents casos:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

- En cas d'atac armat i imminent contra la vida i la integritat física del policia o altres persones
- Quan un presumpte delinqüent ofereixi resistència armada, posant en perill la pròpia vida del policia o la d'altres persones i no pugui reduir-se ni detenir-se fent servir mesures menys extremes.
- En defensa pròpia o d'altres persones, quan hi hagi un perill imminent de mort o de lesions greus.
- Per refusar un atac amb armes de foc, imminent i violent contra les persones, els edificis i les instal·lacions que estiguin sota custòdia o la vigilància dels quals s'ha encarregat a la PG-ME.
- Per evitar la utilització d'explosius, armes de focs o altres objectes perillosos que amenacin la vida i la integritat física de les persones
- Es preveu l'ús d'armes de foc contra animals perillosos, malferits i/o agonitzants quan representin un perill directe o indirecte per a les persones, sempre i quan no sigui factible que, en un temps prudencial i sense que es comprometi la seguretat ni s'allarguin els patiments o l'agonia de l'animal, un professional especialitzat pugui fer-se'n càrrec (veterinaris, agents forestals, personal de caneres, etc.) o bé que per les circumstàncies del lloc i del moment sigui l'única opció viable (perill imminent d'atac a persones o altres animals, perill per a la circulació de vehicles, perllongament innecessari del patiment de l'animal ...)

5. Supòsits en què no s'han d'utilitzar les armes de foc

- Les armes de foc no es poden treure de la funda o exhibir amb finalitats exclusivament intimidatòries. S'ha de tenir en compte que, en cas que l'exhibició de l'arma no resulti eficaç com a mitjà intimidatori, el següent pas hauria de ser disparar-la. Tota exhibició de l'arma de foc per part dels policies ha de fer-se quan es donen les circumstàncies per ser utilitzades i disparades, si fos necessari.
- Tret de casos molt justificats i excepcionals, sempre vinculats amb un risc greu per a la integritat o la vida del propi funcionari policial o de terceres persones, no s'efectuaran trets a l'aire o al terra amb finalitat intimidatòria o per fer desistir a un presumpte delinqüent de la seva actitud, ja que l'objectiu perseguit al realitzar aquest tipus de conducta pot portar associades unes conseqüències no desitjades (rebots de projectils amb trajectòries imprevisibles...) i amb uns resultats més greus que el benefici que es podria obtenir amb l'acció.

- Si, malgrat tot, s'han d'efectuar trets amb finalitat intimidatòria, sempre que sigui possible s'ha de disparar sobre una superfície que absorbeixi l'energia del projectil i no produeixi cap rebot
- En el cas de fugida a peu o bé en un vehicle d'un presumpte delinqüent mai s'ha d'utilitzar l'arma de foc, si aquest, en la seva fugida, no posa en perill la vida ni la integritat física del policia o d'altres persones.
- Tret dels casos en què estigui especialment justificat, no s'han de disparar trets a les rodes dels vehicles en marxa per aturar-los. Hi ha d'haver una situació de perill imminent de mort o de lesions greus, i s'ha de valorar que l'acció no produeixi un mal superior al que es vol evitar.
- No s'utilitzaran les armes de foc en els casos en què a prop hi hagi grups de persones no involucrades, per l'alta probabilitat de posar en perill a aquestes persones.

6. Procediment a seguir quan s'ha utilitzat l'arma de foc

S'entén que els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d' Esquadra fan ús de l'arma de foc en una actuació policial tant si l'exhibeixen apuntant i/o intimidant a alguna persona com si acaben executant l'acció física de prémer el disparador.

El Procediment Normalitzat de Treball, PNT 005, de Comunicació d'Incidències Rellevants, recull l'exhibició i/o utilització d'armes de foc com una de les informacions catalogades de rellevants i, per tant, que ha de seguir el procediment de comunicacions definit en el mateix PNT. Malgrat això, no s'han de comunicar aquells casos en què el policia ha alliberat del sistema de retenció o si ha extret l'arma de foc de la seva funda per precaució davant d'un perill imminent o inconcret però no ha efectuat cap tret ni intimidat i/o apuntat a ningú.

Els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d' Esquadra, davant els supòsits d'utilització de l'arma de foc, seguiran els procediments establerts:

a) Quan l'agent hagi desenfundat l'arma de foc, apuntant i/o intimidant a algú, però no hagi realitzat cap tret:

- Posarà el fet immediatament en coneixement de la sala de comandament corresponent i del seu superior jeràrquic
- Realitzarà al més aviat possible, i sempre abans de finalitzar el servei diari, una nota informativa explicativa de l'actuació

Aquest procediment no resulta d'aplicació als funcionaris adscrits a la Divisió d'Informació i a l'Àrea del Grup Especial d'Intervenció

b) Quan el policia hagi efectuat trets sense haver ferit a cap persona:

- Posarà el fet immediatament en coneixement de la sala de comandament corresponent i del seu superior jeràrquic

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

- El cap de torn ho comunicarà als caps de l'Àrea on els funcionaris restin adscrits.
- Realitzarà al més aviat possible, i sempre abans de finalitzar el servei diari, una nota informativa explicativa de l'actuació i de la motivació que l'ha dut a efectuar un o més trets. En el cas que no es trobi en òptimes condicions per redactar la nota informativa ell mateix, facilitarà la informació necessària per tal que ho pugui fer el seu comandament. Si el policia ha realitzat l'actuació estant fora de servei, realitzarà la nota informativa tan aviat com li sigui possible.

Aquest procediment no resulta d'aplicació als funcionaris adscrits a la Divisió d'Informació i a l'Àrea del Grup Especial d'Intervenció.

c) Quan el policia hagi efectuat trets i hagi produït ferides o la mort a alguna persona, i sens perjudici de la incoació de les diligències policials corresponents:

- El policia:
 1. Posarà el fet immediatament en coneixement de la sala de comandament corresponent, del cap de torn i del seu superior jeràrquic.
 2. Se li requerirà l'arma i la munició per tal de ser lliurada al seu superior jeràrquic immediat o al cap de torn mentre es dugui a terme la investigació de l'actuació policial
 3. Realitzarà al més aviat possible, i sempre abans de finalitzar el servei diari, una nota informativa detallada explicativa de l'actuació, incloent la motivació del tret o trets efectuats. En el cas que no es trobi en òptimes condicions per redactar la nota informativa ell mateix, facilitarà la informació necessària per tal que ho pugui fer el seu comandamentFinalitzarà el servei operatiu per tal que pugui rebre, s'escau, el suport psicològic adient.
 5. Podrà sol·licitar una intervenció preventiva o de seguiment psicològic per ser assistit per afectació o trastorn traumàtic posterior a una intervenció, així com a sessions de desactivació o destraumatització posterior a incidents crítics
- El cap de torn corresponent donarà avís als comandaments de l'Àrea on estigui adscrit el funcionari.
- El cap de torn regional donarà avís als caps regionals, a la Sala Central de Comandament i al cap de l'Àrea Territorial d'Investigació. Si el funcionari resta adscrit a una unitat central, el cap de torn donarà avís al cap de la Divisió i l'Àrea corresponent.
- La Sala Central de Comandament activarà el suport del servei psicològic per tal que es desplaci al lloc
- L'Àrea Territorial d'Investigació desplaçarà al lloc agents per a què es facin càrrec de les actuacions, així com també agents de la Unitat Territorial de Policia Científica per tal que es desplacin al lloc per realitzar una inspecció

ocular, sense perjudici que els comandaments considerin que, per la complexitat de la investigació de les actuacions, cal que se'n facin càrrec altres unitats centrals

- Els caps de l'Àrea afectada comunicaran la recollida de l'arma de dotació i l'arma particular, si és que en disposa i està guiada amb la llicència professional, a la Unitat d'Armes de la Divisió de Planificació, Qualitat i Ordenació Professional, per tal que efectui la corresponent comunicació a la Intervenció d'Armes de la Guàrdia Civil.

Aquest procediment no resulta d'aplicació als funcionaris adscrits a la Divisió d'Informació i a l'Àrea del Grup Especial d'Intervenció.

d) Quan el policia vagi a efectuar o hagi efectuat trets contra animals.

- Si és que no hi ha un perill immediat per a la seguretat del policia o d'altres persones o per a la seguretat ciutadana en general, comunicarà quina és la situació al cap de torn i a la sala de comandament.
- El cap de torn, un cop valorada la situació i davant la urgència del fet que no possibiliti l'arribada en un temps prudencial de personal especialitzat, amb armament anestèsic, autoritzarà l'actuació amb l'arma de foc del policia o amb una altra arma i calibre més adequat a la situació.
- Un cop finalitzada l'actuació, el policia posarà el fet immediatament en coneixement de la sala de comandament de referència i del seu superior jeràrquic.
- Realitzarà, un cop finalitzi el servei diari, una nota informativa explicativa de l'actuació.

7. Normes bàsiques de seguretat en la manipulació d'armes de foc a les dependències policials

Els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, en la manipulació de les seves armes de foc a les dependències policials, han de seguir escrupolosament les normes de seguretat generals de manipulació de les armes de foc, i les específiques de manipulació de les armes de foc dins de les dependències policials, que són les següents:

- Tota manipulació de les armes de foc a les dependències policials està prohibida a excepció d'aquelles que es realitzin a les zones de seguretat habilitades a tal efecte.
- Quan es faci una manipulació a aquestes zones de seguretat, es realitzarà sota les normes de seguretat generals relatives a la manipulació de les d'armes de foc.
- A les zones de seguretat les manipulacions es faran de forma individual i en cap cas es compartirà l'espai habilitat amb més persones.
- Per tal de manipular les armes de foc, és obligatori posar primer l'arma en seguretat i procedir de la forma habitual, és a dir:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

1. Col·locar els fiadors manuals de l'arma (si en disposa) en posició de seguretat.
2. Treure la font d'alimentació (carregador, cartutxos).
3. Moure la corredora fins a la seva posició més endarrerida, bloquejar-la amb la peça de retinguda i comprovar que la recambra i el canó estiguin buits, sense cartutxos o elements estranys.

Una vegada fetes aquestes comprovacions, i només en aquest moment, es podran realitzar les manipulacions necessàries i imprescindibles, sempre dins de les zones de seguretat o zones fredes, i efectuar-les amb l'arma en un angle de 45 graus en relació amb el mòdul blindat.

Aquestes zones fredes compten amb un mòdul blindat de seguretat per a la manipulació d'armes, per permetre les operacions habituals (muntatge, "desamartellament" i posterior desmuntatge) d'una manera segura. Aquest mòdul de seguretat està construït amb un material que assegura el seu blindatge per a municions de 9 mm Parabellum i cartutxos 12/70, i cal accedir-hi per la zona indicada a aquest efecte. El sistema evita els rebots dels projectils en el cas que, accidentalment, se'n dispari algun. Els agents han de seguir les instruccions específiques de manipulació d'armes a les zones fredes.

8. Normes de seguretat en la manipulació d'armes de foc a la galeria de tir

Els membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, inclosos els funcionaris en pràctiques d'aquest cos policial, han de dur a terme les pràctiques de tir obligatòries d'acord amb el programa que amb caràcter general establirà la Divisió Planificació, Qualitat i Ordenació Professional. En l'exercici de les pràctiques de tir han de seguir escrupolosament les normes de seguretat generals de manipulació de les armes de foc i les específiques de les pràctiques de tir en la galeria de tir, encara que aquesta sigui de titularitat privada.

A la galeria de tir, el responsable màxim de la seguretat és l'instructor de tir. Tots els membres de la PG-ME han d'atendre i respectar les seves ordres en aquest àmbit.

Els instructors de tir aniran proveïts d'armilla antibales exteriors de la PG-ME, amb la incorporació, per damunt, de l'armilla reflectant de color vermell, amb la inscripció en lletres grans MONITOR DE TIR, per tal de millorar la seva seguretat a través d'una major visibilitat, i per diferenciar-los de la resta d'agents quan aquests vesteixen l'armilla d'uniformitat d'alta visibilitat de color groc.

Els instructors de tir han de tenir formació de primers auxilis per ferides per arma de foc i han de tenir al seu abast, durant la realització de les pràctiques, una farmaciola amb els elements necessaris per atendre aquests ferits. En cas d'accident durant les pràctiques de tir, se seguirà el protocol específic d'actuació que ja existeix a les galeries de tir de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, o bé els protocols d'actuacions d'altres galeries de tir on es desenvolupin les pràctiques.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

Les normes generals de seguretat del CME a la galeria de tir per a les pràctiques amb armes són:

- A les pràctiques de tir no hi pot haver més de 5 tiradors per línia i instructor.
- A la galeria de tir no hi pot haver cap arma carregada, tret de les de la línia de foc, que ho estaran sempre per indicació de l'instructor.
- Un cop en la línia de tir no es pot manipular l'arma ni la munició fins que no ho indiqui l'instructor.
- Cap arma no ha d'apuntar a cap lloc que no sigui en direcció als blancs, de la mateixa manera que sota cap concepte el tirador podrà girar-se amb l'arma apuntant cap al darrere.
- Si durant l'exercici hi ha cap interrupció en l'arma, el tirador ha d'aixecar el braç lliure i, sense variar la seva posició ni la direcció de l'arma, ha de resoldre la interrupció, sempre sota la supervisió de l'instructor. En el cas que la interrupció no pugui ser resolta pel mateix tirador, ha de seguir les instruccions de l'instructor de tir.
- Un cop finalitzat l'exercici, els tiradors, sense variar la seva posició hauran de:
 - Posar el fiador manual si l'arma en té.
 - Treure el carregador.
 - Comprovar visualment la recambra de l'arma.
 - Deixar l'arma al damunt de la taula amb la finestra o el tambor oberts, o bé en posició de seguretat dins de la funda.
 - No s'ha d'avançar en direcció als blancs, encara que hagi finalitzat l'exercici, fins que l'instructor no ho indiqui.
 - Si al llarg de la tirada cau a terra algun objecte, no s'ha de recollir fins que no s'autoritzi a fer-ho.
 - Fora de la línia de tir l'arma ha d'estar dins la funda, descarregada i en posició de seguretat.
 - És obligatori l'ús d'ulleres i de protectors per a la oïda per evitar qualsevol tipus de lesió al llarg de l'execució de l'exercici de tir.
 - Qualsevol operació o manipulació de l'arma a la galeria ha de ser prèviament indicada o autoritzada per l'instructor.

Les previsions d'aquest apartat no són aplicables a les unitats policials que realitzin exercicis dinàmics de tir en altres espais degudament habilitats.

9. Pràctiques i proves periòdiques de tir i manipulació de les armes per part dels membres de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra

El Reglament d'Armes, aprovat pel Reial Decret 137/1993, de 29 de gener, especifica que els usuaris de les armes han d'estar en tot moment en condició de controlar-les (art.147).

Ateses les greus conseqüències que es podrien derivar per l'ús inadequat de l'arma de foc per la pèrdua d'alguna capacitat, es fa necessària la realització de controls periòdics pràctics.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

S'hauran de realitzar obligatòriament, com a mínim un cop a l'any, exercicis de tir policial sota la supervisió d'instructors degudament qualificats. Aquests practiques, d'acord amb el programa que amb caràcter general establirà la Divisió Planificació, Qualitat i Ordenació Professional, inclouran, entre d'altres, instruccions sobre:

- Com s'ha de portar la pistola semiautomàtica (amb cartutx a la recambra o sense).
- Com disparar en simple o en doble acció.
- Com usar els cartutxos de dotació.
- Quan s'efectua un tret, tenir en compte que hi ha darrera d'on es dirigeix el tret.
- En trets a animals, on s'ha de disparar i quin és el calibre i l'arma adequats per a cada cas.
- Com s'han de portar els subfusells.
- Com s'ha de portar l'escopeta policial.

Cada àrea, regió, divisió o comissaria general vetllarà perquè tots els agents que hi estiguin adscrits realitzin aquests practiques durant l'any policial en curs.

És responsabilitat de l'instructor o monitor de tir detectar aquells casos de manca de perícia suficient o d'inseguretat en la realització de les practiques obligatòries i, prèvia comunicació i autorització de la Divisió Planificació, Qualitat i Ordenació Professional, haurà de proposar un pla específic de treball de capacitació per a l'agent.

La Divisió Planificació, Qualitat i Ordenació Professional determinarà el llindar de puntuació, zones d'impacte o d'errors comesos, a partir del qual cal procedir amb el pla específic esmentat.

Quedaran exempts de la realització de les practiques de tir obligatòries aquells agents que es trobin en situació de baixa, o tenen l'arma recollida o retirada, o altres situacions similars en les quals els agents no disposen o no estan obligats a disposar de l'arma reglamentària. En aquests casos, quan cessi la situació de no disponibilitat de l'arma reglamentària (reincorporació al servei actiu, se'ls retorna l' arma, etc.), realitzaran les corresponents practiques amb caràcter immediat.

Si el període de temps en què no han disposat de l'arma, per la causa que sigui, fos superior als divuit mesos, abans de reincorporar-se de manera efectiva al servei actiu hauran de realitzar obligatòriament aquestes practiques de tir i de verificació de manipulació d'armes.

10.- Exempcions

Per a aquelles funcions policials que no requereixin l'ús de l'armament reglamentari i que habitualment es desenvolupin en l'interior d'edificis o instal·lacions en els que l'atenció al ciutadà no és una activitat ordinària, es dispensarà els funcionaris policials de dur l'armament reglamentari mentre es trobin en l'interior de les instal·lacions. En aquests

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
Direcció General de la Policia

supòsits, cal dipositar l'armament assignat en l'armer corresponent. Així mateix, en determinades dependències policials i per instrucció operativa, aquesta dispensa podrà esdevenir en l'obligació de no dur l'arma reglamentària.

11.- Compliment de la Instrucció

El comandament policial directe ha de realitzar les comprovacions corresponents per a verificar el compliment de les previsions d'aquesta instrucció.

L'incompliment d'aquesta instrucció pot donar lloc a les responsabilitats disciplinàries previstes al Decret 183/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de règim disciplinari del cos de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra.

Aquesta Instrucció entrarà en vigor l'endemà de la seva signatura.

Barcelona, 11 de març de 2008

El Director General de la Policia

Rafael Olmos i Salaver